

"Odkud

"To je

"Na Marsu

Ian Watson - OKNA

jsou Okna, Danny?"

jasné. Přece z Marsu."

je našla expedice Ventureru.

Ale odkud podle tebe opravdu jsou?"

"Mohl bych dostat Okno k narozeninám, tati?"

"Když mi řekneš -"

"To není fér. To neví nikdo."

"Hádej."

"Třeba je udělali Mart'ani."

"Jací Mart'ani, Danny?"

"Třeba Okna jsou Mart'ani!"

"A jak dělají Mart'anky?"

"Jedno Okno se odlomí a zastrčí se do země. Z jedné hrany vyroste druhé Okno pod úhlem - á - pětáctyřiceti stupňů. Pak z druhého vyroste třetí - a triáda je hotová. Triáda Oken je jako velký dutý hranol."

"Co potom?"

"Nic - dokud jedno Okno neodlomíš a nezačne to znovu."

"Takže Okna ke svému množení potřebují, aby jim pomohl nějaký šťoural."

"Jako když včely opylovávají kytky."

"Ne tak docela. Potřebuješ tvora, který je zvědavý, dychtivý a má ruce."

"Nebo chapadla. Nebo klepeta. Třeba byli staří Mart'ané -"

"- chobotnice - krabi?"

"To je hloupost!"

"Okna ani tak nedávají moc smysl - pokud je na Marsu někdo nezasadil speciálně proto, abychom je tam našli."

"Třeba přirozeně rostou z marsovské půdy, jako velké krystaly?"

"Donedávna tam bylo všehovšudy šest triád. Dnes jsou jich po celé Zemi milióny a my je dál množíme."

"Zahradníci taky rozmnožují rostliny a rozšiřují je všude."

"Tyhle věci nejsou rostliny. Nevíme, co jsou zač."

"Jestli si myslíš, tati, že je to invaze, tak je to šílené. Okna bez nás nic nezmůžou. Učitel, kterého máme z vědy, říká, že proto to nemůžou být von Neumannovy stroje."

"Co že nemůžou být?"

"Stroje, které se samy vyrábějí. Jméno dostaly po Johnu von Neumannovi, počítačovém kouzelníku. Dejme tomu, že se nějaká civilizace chce rozšířit do kosmu. Nejjednodušší způsob, jak to udělat, je poslat k nejbližším hvězdám von Neumannovy stroje. Stroje rozjedou těžbu na asteroidech a staví své kopie. Některé zůstávají, většina pokračuje k dalším nejbližším hvězdám. Stroje, které zůstávají, buď zkoumají planetární soustavu, ve které jsou, a podávají svým stvořitelům zprávy, nebo s sebou mohou vézt strukturu DNA svých tvůrců - a tak postaví jesle, zreprodukují své tvůrce a všechno je naučí. Ale Okna jenom stojí. Nemohli bychom si jedno pořídit, tati?"

"Ne, **jedno** si pořídit nemůžeme. Byly by z něj tři."

Toto je výtah ze stovky podobných rozhovorů, které jsme spolu s Dannym vedli, než byl můj odpor nakonec zlomen. Naše vláda ve své moudrosti rozhodla, že Okno může vlastnit každá soukromá osoba, která si koupí oprávnění - a která je starší osmnácti let, jako by mít Okno bylo totéž, co řídit auto nebo kupovat alkohol.

Pravdou je, že díky systému oprávnění má vláda přehled, kolik Oken a kde v zemi je - kromě těch zatoulaných. Doplnění věkové hranice, jakoby na ochranu citlivých dětí, umožňovalo další výmluvu, ale byl to pořádný nesmysl, protože děti měly dost příležitostí se do Oken dívat - bylo jich všude plno. Podle mě šlo o to, aby se zvýšily státní příjmy. Kdysi - snad v osmnáctém století -vypsala britská vláda daň na obyčejná skleněná okna. Dokladem jsou zazděné okenní rámy na mnoha starých budovách. Nyní daň z oken ožila v novém kabátě.

Abyste věděli, mně to nevadilo. Dokázal jsem odolávat Danny ho škemrání léta.

Zpočátku byla Okna samozřejmě velice drahá: vzácné divy z Marsu. Po šesti, sedmi letech se sotva dalo někam jít a na nějaké nenarazit; tak je rozmnožily - a jejich cenu snížily - horlivé lidské ruce. Věřím, že ve Vnějších Mongolsku nebo na Nové Guinei byste moc oken nenašli. Ale většina ostatních míst na Zemi se pyšnila jejich přemírou; soukromě, veřejně, podnikově, jakkoli.

"Tati, až budu velký, chtěl bych být umývačem Oken!"

To prohlásil Danny, když měl osm. Bylo to v roce, kdy jeho matka Ruth zahynula při dopravní nehodě. Viděl tenkrát teprve jedno Okno ve skutečnosti, třebaže spoustu jiných ukazovali v televizi, a dal si dohromady, že když obyčejná okna v lidských příbytcích občas potřebují vyčistit, s Okny z Marsu to bude stejné.

V jistém smyslu měl pravdu. V prvních letech se našlo pár chytráků, kteří vydělali balík na tom, jak předstírali, že na čištění marsovských Oken jsou třeba zvláštní postupy. Dnes je majitelé pouze stříkají zahradní hadicí. Okna se nepoškrábou ani nezmatní. Ani nejsou nijak zvlášť křehká, přestože cihla hozená dostatečně prudce by účinek měla a obraz by se ztratil.

Obraz...

Vidím to, jako by to bylo včera, kdy jsme se s Dannym poprvé skutečně podívali do marsovského Okna. Jemu bylo tenkrát osm.

Dotyčné Okno - tenkrát ještě stálo tolik co Rolls Royce - bylo vystavené u Harrodsů nedaleko Food Halí. Museli jsme vystát čtvrthodinovou frontu, než jsme se k němu dostali.

Vypadalo to jako tabule rovinného skla o velikosti domovních dveří. Dno se rozšiřovalo a podpíralo ji. Základna byla zasazená do záhonu a z jedné hrany již vyrůstalo druhé, zpola hotové, ale dosud prázdné Okno. Materiál získávalo z půdy, pravděpodobně osmózou, a snad také ze vzduchu, který byl prosycený vůní pražených kávových zrn, masových pirožků a sýrů.

Oknem nebyla vidět Food Halí za ním, ale měsíční krajina - krátery, balvany, jak smola černé stíny a blyštivá, bílým prachem pokrytá planina. Obloha nad ní byla pokropená třpytivými hvězdami. Ten pohled byl naprosto reálný. Byl by stačil krok a člověk by se ocitl v té měsíční krajině - až na to, že Oknem se projít nedalo.

Ten měsíc zcela určitě nebyl náš měsíc, neboť na obloze stála dvě slunce. Jedno bylo malé, oslnivě modré. To druhé byla vypasená rudá koule.

Malá ruka ve velké. Danny a já jsme se pomalu propracovali davem na druhou stranu Okna. Odtamtud byl pohled jiný. Odvrácená strana ukazovala pláň porostlou svěže zeleným mechem, lemovanou hájem kapradin o velikosti stromů, s jejichž vějířovitými listy si pohrával vítr. Citrónově žluté světlo, nahoře beránky. Poletoval tam tlustý, chlupatý hmyz připomínající obrovské včely.

Okno do cizího světa - s cizím životem.

Jak Oken v dalších letech přibývalo, objevili jsme rozsah - a omezení - nabízených pohledů.

Značná část Oken ukazovala planety či měsíce bez života. Jinými bylo možné vidět světy s vegetací a živými tvory. Ale nikdy to nevypadalo, že by některý z tvorů mohl být obdařený vyšší inteligencí. Nikdy jsme nepozorovali civilizaci, dokonce ani její trosky.

(Ukazovala některá Okna inteligentní mimozemské bytosti? A byla právě ta rychle zabavena vládou? To neznělo pravděpodobně. Náhodné naskakování obrazů na nově vyrostlých Oknech se dělo neustále. Takové tajemství by nebylo možné udržet.)

Část Oken ukazovala výjevy ze Země a lidské bytosti. Pusté krajiny bylo možné situovat do Kanady nebo Číny, Argentiny či Austrálie. Scenérie s lidmi se daly umístit přesněji: vinice v Itálii, vlakové nádraží v Japonsku.

K případnému pohledu na mimozemskou civilizaci jsme se ještě nedostali. Možná se první takový obraz objeví až po padesáti miliónech Oken, sto miliónech nebo víc. Měla být tohle ta návnada? Lákadlo, nutící nás dělat další a další Okna?

Lidé dál rozlamovali triády a zasazovali každou část zvlášť do země, aby se rozmnožila.

"Tak jo, Danny, tak si jedno koupíme."

Z Marsu se již vrátila druhá expedice s lidskou posádkou. Venturer 2 nenašel nové shluky oken ani nic jiného, co by dokázalo Zemi vzrušit. Jistě, neprošli celý Mars s hustým hřebenem, ale možná se na naší sesterské planetě opravdu nedalo objevit víc než kamení, šterk a poušť. Možná bude jednoho dne na Marsu stálá základna. A možná ne.

"Kam je dáme, tati."

"Na zadní dvorek. Ty keříčky růží ze záhonu vykopeme. Ale zůstane u výsledné triády. Nerozdělíme ji."

"Pak ale neuvidíš obrazy vevnitř." "Ale uvidíš. Vylezeš po žebříku." Vědecké zkoumání Oken - mírně řečeno - neodhalilo nic. Nedověděli jsme se nic o jejich vnitřní struktuře ve stavu, kdy byla celá a ukazovala obrazy. Na druhé straně bylo možné je rozbít nebo roztavit - čímž se struktura zničila - a udělat chemický rozbor. Byla převážně z křemíku a z dalších běžných prvků. Zřejmě dokázala měnit materiál v surové podobě v žádoucí sloučeniny a ve správném poměru. Právě to na nich bylo mimořádně pozoruhodné - tak pozoruhodné, že věda byla v koncích.

Do doby, kdy zahynula Ruth, jsem dělal návrháře výrobcům nábytku. (Ruth zabil nákladník, který vyjel na chodník, po němž šla.)

Začal jsem s kuchyněmi a pak přešel na koupelny. To já jsem navrhl Koupelnovou Velrybu - vanu ve tvaru vorvaně (byť menší). A krokodýlí vanu a hroší. Nemluvě o sprchovém koutu v podobě jeskyně rusalek. Po smrti Ruth, když jsem se musel starat o Dannyho, jsem se zařídil na volné noze doma. Navrhoval jsem totemové kohoutky se zvířecími hlavami - nebo s lidskými, třeba s Hitlerovou nebo s hlavou Yoko Ono. Navrhoval jsem záchodové mísy v podobě zvířat s rozevřenou tlamou; posadíte se na rty a potom přiklopíte jazyk. Navrhoval jsem umývadla, ve kterých skotačily holografické nahé krasotinky. Pro lidi, kteří nevěděli co s penězi, se to stalo módní záležitostí. Proč o takovém stylu nepřemýšlel nikdo dřív? Protože jej nikdo nepotřeboval - dokud jsem s ním nepřišel já. Dalo se na mě spolehnout, že vždycky vymyslím nějaký originální rozmar.

Možná o mých podivných návrzích jednou někdo napíše knihu. Kdybych k ní psal předmluvu, zmínil bych se, že jsem jako návrhář předjímal něco, co tu ještě

nebylo - konkrétně mám na mysli využívání kůže a kožešin získávaných pomocí genového inženýrství pro pohodlí člověka: postele, které by masírovaly a zahřívaly, křesla, která by se přizpůsobovala tvaru, záchody, které by pojídaly odpady.

Možná jsem se k Oknům stavěl tak pochybovačně proto, že jsem měl podezření, že Okna nějakým způsobem využívají *nás*. A navíc se navrhovala sama.

Jedna strana našeho nového Okna ukazovala - ve dne - ulici s tržištěm, které kypělo životem a na první pohled bylo arabské; v noci byla ulice většinou prázdná. Z druhé strany byla nezměrná zlatá poušť. Slunce se po obloze pohybovalo tak pomalu, že den mohl trvat rok.

Na počest Okna jsme uspořádali večírek.

K našim ostatním hostům si Danny pozval své vůbec první děvče. Jmenovala se Thea - zkratka pro Dorothea - a byla to buclatá, drzá šestnáctka se zrzavými vlasy. Já jsem si pozval svou momentální přítelkyni Denisu. Bylo jí třicet. Chytrá, rozvedená, popelavá blondýnka s tupým nosem, pěknou postavou a vyzývavými ironickými očima. Za tu řadu měsíců jsme spolu byli v posteli dohromady třikrát. Dvakrát byla roztomilá. Jednou divoká. Vyzařovalo z ní několik frekvencí citu a laskavosti a pak ještě jedna vlnová délka, které jsem ani trochu nedůvěřoval: jakási lstivě destruktivní, sebeshazovačná, sobecká krutost. S pokračováním našeho vztahu ve mně sílilo podezření, že to druhé by mohlo ty příjemnější frekvence snadno přehlušit. Ale zatím to jen dodávalo jiskru nebezpečí, která mě motivovala. Držela mě ve střehu. (Kdybych si ji vzal, je možné, že by mě ve střevíčkách rozžhavených do ruda utancovala k smrti.)

Středobodem večírku ale nebylo nové Okno. Lidé viděli za posledních deset let Oken spousty. Středobodem byla kosmonautka z druhé výpravy k Marsu, Donna-Jean Scottová, geoložka.

D-J byla drobounká černoška z New Orleansu, která rychle bohatla díky televizním honorářům, právům na seriálové knížky, poradenství a reklamám. Posádku Ventureru 2 tvořilo sedm mužů a čtyři ženy. Jednou z jejích slavných historek bylo vysvětlování, jak se k tomuto poměru dospělo - zásluhou jednoho kalifornského psychologa-astrologa, vedoucího Ústavu emoční numerologie.

Dostat ji na večírek se mi podařilo přes Sama Jakobse, londýnského šéfa jedné nadnárodní firmy, kterému jsem dělal personifikovanou zvířecí koupelnu. D-J právě propagovala nové turistické středisko v Antarktidě, které si otevřela Samova firma jako takový boční podnik. Antarktida a Mars si byly v mnoha ohledech podobné. Obě místa byla pustá a vládl jim krutý mráz. Je třeba dodávat, že na bělostném ledu se černá pleť vyjímalas skvěle, a kdyby se to natočilo přes červené filtry, sněžné pláně by vypadaly stejně jako duny na Marsu?

Motivů pro přilákání Donny-Jean na ten večírek jsem měl několik. První: abych udělal radost Dannymu a pozvedl ho v Theiných očích. Druhý: abych zvládl Theinu pubertáckou drzost - postava jako D-J (nebo spíš její sláva) by měla každou neomalenou troufalost zahanbit a zadržet. Třetí: abych ukázal Denise, že dokážu bavit i celebrity. A poslední, nikoli však nejmenší: když už jsem podlehl a pořídil si Okno, chtěl jsem jakousi záruku, uklidnění.

Byl slunný večer. Rozen prskal, jak se na něm opékaly špekáčky a kebaby. Hráč na loutnu ve středověkém kostýmu - dobrý nápad - zpíval balady. Pár najatých číšníků roznášelo sklenky s vychlazeným rýnským a teplejším burgundským. D-J se ze slušnosti obdivovala rušnému arabskému trhu a potom nezemské poušti.

"Je to Mars?" zeptala se jí Thea a šklubla palcem směrem k pískům.

"Ne, drahoušku, na to má špatnou barvu."

"Možná je to kousek Marsu, kterého jste si nevšimli," řekla Denisa. "Bylo to

hned za další dunou, jenomže jste už měli boty plné písku, a tak jste se vrátili zpátky do lodi."

"Jezdili jsme na terénních vozidlech," opravila ji D-J. "A kdybys měla v botách písek, tak už bys to měla za sebou."

"Jak hezké by to bylo s pyramidami a velbloudy," tlachala dál Denisa. "Ten Mars musí být strašlivě nudný. Až na Okna."

Narážka na to, že Okna objevila první expedice?

"Nudu si nosí člověk v duši, drahoušku. A na místě, jako je Mars, nuda *zabíjí*."

"Vážně je to tak zlé?" Denisa se tvářila jak nevinátka.

"Chci říct, že když není člověk *stále* ve střehu -"

Zasáhl jsem. "Donno-Jean, vy jste byli na místě, kde se našla první Okna, ne?"

"Zastavili jsme se tam. Bylo tam šest triád, jako vždycky. Nejspíš si vzpomenete, že první výprava přivezla dvě triády v neporušeném stavu. Nejdřív však jednu rozebrali a z té vyrostly dvě náhradní. Podívejte, to vaše Okno už pučí."

Bylo to tak.

"Je možné, že jednou bude Země Okny přeplněná?" zeptala se Thea,

D-J se zasmála. "Ne, pokud můžu mluvit za lidské spotřebitele. V žádném případě. Musí existovat jistá přirozená úroveň nasycení trhu jako u každého výrobku. Měla by ses na tu módu podívat ekologicky. Díra se časem zaplní, jako v přírodě. Poptávka opadne."

"Nedomníváte se, že by nějací mimozemšťané mohli těmi Okny pozorovat *nás*?" promluvil Danny. "A že to je jejich pravý účel?"

"O tom bych pochybovala, Danieli. Jak by se k nim ty informace dostávaly?"

"S částicemi rychlejšími než světlo - které nedokážeme zachytit."

"A jejichž existenci nikdy nikdo nedokázal." D-J zavrtěla hlavou a pozvedla sklenku burgundského. "Na vaše nové Okno a jeho dva potomky. Ať vám ukážou něco opravdu pěkného."

"Okna jsou jako hrací automaty," poznamenala Denisa. "Nemyslíte? Hrajeme dál a dál, v naději na výhru."

Osvítil mě nápad. Záchody v podobě hracích automatů, ovládané splachovadlem. Co řekl starý Freud o penězích? Že jsou jako výkaly? Že křečkování a hromadění bohatství je návrat do dětství, k zadržování moči?

Kdybych postavil záchody v podobě hracích automatů, mohly by mít na bohaté kupce hluboký podvědomý vliv...

Nebo by mé zákazníky začal pronásledovat nevysvětlitelný strach, že zbankrotují, a dostali by zácpu?

Ten nápad chtěl promyslet.

Trvalo týden, než vyrostlo Okno číslo 2. Jakmile dosáhlo plné velikosti, objevily se obrazy. Na jednom byl ledovec, který mohl být na Zemi, ale také na planetě vzdálené přes půlku galaxie. Nedalo se to poznat, slunce a měsíc vypadaly stejně. Na druhém byla savana, která nebyla na Zemi určitě. Její trávu spásali tvorové připomínající ptáky s dlouhýma nohama. Vypadali jako plameňáci s gazelími hlavami. Občas se všichni tvorové rozběhli. Možná prchali před nějakým plíživým dravcem, možná běhali jen tak, cvičně.

Danny u těch pohledů strávil hodně času, jako by savana a ledovec patřily jemu osobně.

"Dvě třešničky," řekla mi Denisa, když přišla.

"Cože?"

"Dvě třešničky na hracím automatu. Nejnižší výhra." Objala mě rukou kolem

pasu a láskyplně mě k sobě přitiskla. Možná cvičně.

Tou dobou došla jedna moje část k závěru, že jsem většinu svého tvůrčího života vyplýval zbytečně a fraškovitě - přestože druhá část dál pilně chrlila nové nápady, například záchody jako hrací automaty.

Okna jako by nabízela překroucené obrazy toho, co jsem sám dělal. Nekonečně kouzčila nové pohledy na vzdálená místa...která ve skutečnosti nestála za to, abychom je navštívili. Ani kdybychom jich mohli dosáhnout, a to jsme stejně nemohli.

Jedinými pohledy, které za to stály, byly ty pozemské.

Byl snad právě to účel Oken? Zbavit nás iluzí? Ukázat nám hojnost pustých mimozemských scénérií - a zlomek pozemských pohledů, v nichž se aspoň něco zajímavého dělo?

Mohla být Okna milostivým, byť záhadným odkazem nějaké cizí vyšší civilizace, která byla krok od vhození ručníku do ringu, přesídlení do jiné galaxie nebo dosažení nirvány? S úmyslem dát nám znamení, abychom neztráceli čas marnou snahou?

Považoval jsem se za určovatele módních trendů. Znamenalo to, že se mou náladou zanedlouho nakazí celá Země, když se Okna budou dál množit a ukazovat nám jen bezvýznamná místa?

Uf. Zkusme se zabývat vysvětlením typu "zlomyslné spiknutí". Je možné, že byla Okna na Marsu vysazena proto, abychom je našli a ztratili odvahu? Dnes byl ještě vesmír plný pohádkových světů a divů, veselí a dobrodružství, měst a věží. Ale po miliónu Oken bez života tomu nikdo neuvěří.

Možná jsem prostě stárnul. Zdálo se, že Dannymu se prázdné nezemské scénérie líbí víc než arabské tržiště. A s Theou to bylo stejné. V jejich očích možná pustá krajina představovala neodbytnou samotu dospívání, takový ten hormonální tklivý smutek, kvůli němuž vznikají špatné básně.

Z našeho druhého Okna začalo vzrůstat třetí, aby dovršilo triádu.

Na posledním Oknu naskočil obraz jednou odpoledne, když jsem byl doma sám. Vyšel jsem na dvůr, abych se podíval.

Přede mnou byla větrem ošlehaná tundra obdarovaná svitem čtyř měsíčků. Obloze vévodilo jasné souhvězdí, které jsem okamžitě pokřtil na "Opici". Opice si honila blechy z menších hvězd. Možná bylo jednou z těch blech naše Slunce; ale pravděpodobně ne.

Bylo to kouzelné a bizarní, stát uprostřed slunného odpoledne a zírat do mimozemské noci. Ano, bylo to okouzující. Bylo to okno do mé vlastní temnoty.

Ale kdyby nad tundrou vyšlo slunce, až naše slunce zapadne, jak by potom obraz zářil! Už bychom v noci nemuseli dvůr osvětlovat lampami. Laskavost cizí hvězdy by nám ušetřila pár centů.

Když o půl hodiny později dorazil domů Danny, s Theou v patách, tundra ve svitu měsíčků a obloze vévodící opice, rozšklebená, neklidná, s nohama do O a rukama zastrčenýma v podpaždí, je opravdu nadchly.

Pak se mě Danny zeptal: "Co je zevnitř?"

"Jasně, co ukazuje druhá strana?" dožadovala se Thea.

Pokrčil jsem rameny.

"Ty ses *nepodíval*, tati?"

"Napadlo mě, že to nechám vám dvěma," zalhal jsem.

Danny přinesl z altánku dlouhé štafle.

"Přines ještě žebřík," naléhala Thea. "Chci vlézt dovnitř. Můžeme tam slézt oba, Dane."

Žebřík a dvě těla, to vše napěchované do prostoru mezi třemi plochami o velikosti dveří?

"To vám tam bude těsno," řekl jsem.

"Aspoň bude *sranda*. Zas tak těsno tam nebude," obhajovala své.

"Jak myslíte."

A tak Danny došel pro náš lehký hliníkový žebřík.

Budou se tam líbat a hladit, v prostoru mezi třemi světy?

Představil jsem si - a vzápětí to zavrhl - přizpůsobení triády Oken na sprchový kout. Jenže kdo by chtěl chodit do sprchy a vycházet z ní po žebříku?

Odtamtud byl jen krůček k myšlence, že se dosud vlastně nikdo nepokusil začlenit Okna do domů. Nebylo to samozřejmě tak jednoduché, protože stěží přicházelo v úvahu zasadit jedno do rámu místo obyčejného skla, když z jednoho vypučely tři. Ale možná by se pro Okna *dalo* najít nějaké využití v interiérech.

Nebo by to bylo na stejné úrovni, jako dělání stojánků pod slunečníky ze sloních nohou?

Výrobky a ozdoby ze zabitých zvířat - zeber, krokodýlů, tygrů - již definitivně vyšly z módy. Ale dávná touha člověka-lovce vyzdobit si jeskyni trofejami, si musela najít nějaký průchod. Proto ten úspěch mých zvířecích van a záchodů (z umělých hmot).

Když jsem ve svých úvahách došel až sem, zaslechl jsem známé triumfální bručení oznamující příjezd Denisina Turba. Po zabrždění na konci cesty Denisa pokaždé motor před vypnutím ještě důkladně protúrovala. Jako by auto bylo dítě s rýmou a ona mu takto úslužně umožnila vysmrkat se.

Otevřel jsem jí a bez vyptávání jsem jí nalil Campari se sodou, jako obvykle, a sobě skotskou. Koutkem oka jsem otevřeným francouzským oknem zahlédl, jak se Danny kroutí na vrcholku štaflí. Z triády vyčuhoval náš žebřík. Zrzavá hlava právě mizela.

Jak může někdo pít Campari? Mně to chutná jako zubní pasta. Podle mého názoru je to pravé místo pro Campari se sodou v zubařské ordinaci, kde může posloužit jako léčivé vyplachovací úst (alkoholické, pro uklidnění nervů).

Přitukli jsme si.

"Na zdraví."

"Ahoj."

Jak Danny sestupoval do těsného klínu cizích světů, neodvratně jsem propadal hluboké depresi. Všechno mi připadalo špinavé a bezcenné.

Snad byla tím posledním, co mě dorazilo, nemožnost prostoupení některým z Oken - přestože cílová místa za návštěvu vlastně ani nestála. Jejich výsměch se tak zdvojnásoboval. Najednou jsem Okna nenáviděl, i když možná jsem jenom nenáviděl sebe.

Odpoledne proťal výkřik, jako když nůž zajede do masa.

Vyběhl jsem ven, následován Denisou. Nebyl to výkřik, jako když se někomu šlápne na nohu.

"Danny!" zařval jsem.

"Theo!" vykřikla Denisa. Zřejmě si také všimla mizejících Theiných zrzavých vlasů. Ale proč vykřikla Theino jméno? Proto, že já ne? Určitě!

Danny přelézal z vršku triády na štafle. "Tati! Pomoc, tati!" Málem ty pitomé štafle převrhl. Chytil jsem je a přidržel.

"Thea je v pořádku?"

"Je pryč, tati. Pryč. Najednou se zablesklo - jako náraz větru - a...Je za Okny! Je

na druhé straně!"

"Slez dolů z těch štaflí. Pust' me tam!"

Danny rychle sestoupil a já vylezl nahoru. Naklonil jsem se, abych uviděl dovnitř.

Zlatá poušť: Thea tam stála a v hrůze se rozhlížela kolem sebe. Dýchala - nezhroutila se, otrávená nebo zbavená vědomí. *Začala* bezúčelně mávat jedním směrem, potom druhým. Neviděla mě ani Okno. Slunce pražilo.

Savana: I tam stála Thea, hluboce zabořená v trávě. V dálce skákavě prchaly plameňákovité gazely. Rozhlížela se, bílá šokem, přibitá na místo.

Třetí Okno...

Opět Thea. Byla *ve městě*. Ve městě nikoli pozemském. K zamračenému šedivému nebi prudce stoupaly šiky barevných kosočtverců, propíchnuté černými špičatými věžemi. Možná byly kosočtverce k věžím připoutané jako květy vlčího bobu. Thea stála na široké, hnědé ulici. Kolem se valila neprůhledná bublinovitá vozidla na dýňovitých pneumatikách. Blížili se k ní jacísi tvorové a ona ječela. Byly to vzpřímené šedé válce s tenkýma, vratkýma nohama a bičovitýma rukama; oči a ostatní orgány byly nahoře. Chodící červi ověšení šerpami, krabičkami a hrozny stříbrných kuliček.

Tak tohle byla ta trefa.

A výhrou byla přeprava do cizího města.

A do pouště. A do savany.

Hrůzná výhra.

Jak mohla být Thea ve městě a současně na dvou dalších místech?

Zapřel jsem se o Okna. Abych měl pohodlnější a lepší výhled? Abych dostal Theu zpátky, zachránil ji?

Okna se rozdělila. Z triády se stala tři jednotlivá Okna opřená o sebe.

Rychle jsem slezl ze štaflí, položil je na trávník a rozestavěl Okna tak, aby stála samostatně, a abychom mohli všichni sledovat Theu ve třech provedeních. A město s jeho obyvateli.

"Proč jsi to -?" hlesla Denisa.

"*Mimozemšťané*," řekl jsem.

Danny ohmatával Okno se savanou, jako by hledal cestu na druhou stranu za Theou. Nenašel.

"Jak může být na třech místech?" zeptala se mě strnule Denisa.

Ta v poušti začala zlézat dunu.

Ta v savaně udupávala trávu, jako by si dělala hnízdo, útočiště.

Kolem té ve městě se tvořil kroužek opatrných a zvědavých mimozemšťanů. Jejich bičovité paže ukazovaly na ni, kývaly se a kmitaly.

"Okna se množí," řekla Denisa, "a zmnožila i ji... Je jedna z nich opravdová Thea? A ty ostatní jenom její podoby? Opravdově vypadají všechny tři."

"Vážně," přisvědčil jsem. "Ale kam chce v té poušti jít? Nebo v savaně. V savaně možná najde jídlo a pití... ale v poušti? Můj ty Bože."

Thea ve městě přestala vrískat. Trásla se, jak stála před těmi mimozemšťany.

"Rozlomil jsi triádu," obvinil mě Danny. "Zničil ji. A ona teď vězí na druhé straně a nemůže se vrátit!"

"Nic jsem nerozbil. Musíme přece vidět! Proč si myslíš, že by se mohla dostat zpátky?"

"Třeba by se mi podařilo dostat se za ní a být s ní."

"V poušti, kde bys umřel?"

"Aha, tak je to," řekla tiše Denisa. "Nechtěl jsi přijít o syna. Jsi hajzl."

"Já...tak to vůbec není. Jak by ses za ní chtěl dostat, Danny?"

"Ted' už stejně nemůže," řekla Denisa. "O to jsi se postaral."

V zástupu mimozemšťanů se rozevřela ulička. Opodál zastavil velký bublinovitý vůz. Mávající paže nahnaly Theu k dopravnímu prostředku.

Danny se zhluboka nadechl, zavřel oči a vrhl se na Okno s městem, jako by s očima pevně zavřenýma mohl projít.

Narazil na okno plnou váhou a ono se převrátilo. Dopadlo na ocelovou hranu rozně a vzápětí se na ně rozplácl Danny.

Okno popraskalo. Obraz zmizel.

V poušti - a také v savaně - sebou Thea trhla, jako by zaslechla prudký výbuch, nebo ucítila, jak ji něco bodlo a kouslo. Chvilí se poplašeně rozhlížela. Pak se ta v savaně znovu pustila do udupávání trávy. Ta v poušti pokračovala ve výstupu po zlaté duně.

Město zmizelo, rozbité Okno bylo prázdné.

"Jsi bázeň," řekl jsem Dannymu, když jsem mu pomáhal vstát.

"Blázen? Blázen?" Vyškubl se mi.

"Přišli jsme o město."

"Chceš snad říct, že jsme přišli o *ni*."

"Jasně, jasně. Mrzí mne to...že jsi to Okno rozbil. Kdybych je nerozdělil, tak bys je rozbít nemohl."

Při pohledu na výraz Dannyho tváře se mé zmocnil tentýž mrazivý, hladový vír jako tenkrát, když přišla o život Ruth. Pocit, jako bych byl vyprazdňován. Dostal jsem strach, že jsem nakonec ztratil i syna.

Zároveň jsme se nešťastně připravili o město mimozemšťanů, jedno výherní okno z miliónu. Nikdo jiný než my tři je neviděl; čtyři, když započítám i Theu. Ale cožpak jsem ji mohl počítat? Nebyla již na Zemi.

Samozřejmě bych ji počítat *mohl*.

Theu Jedna, tam v poušti, mizející za hřebenem duny, v naději že najde vodu a život.

Theu Dvě v savaně, rovněž na odchodu. Už jsem pochopil, proč tak ušlapávala trávu. Chtěla si vyznačit místo, kde se ocitla, aby je později mohla znovu najít. Za jak dlouho se tráva může narovnat?

Myslela si každá Thea, že je jediná? Určitě.

Co to bylo za šílený dopravní prostředek, že vytvářel dvě další, k záhubě odsouzené kopie pasažéra?

Nikdy předtím Okna nepřpravovala víc než obrazy. A nápodobně nikdy potom? Toto jediné přeneslo člověka a my jsme je rozbili.

"Danny! Čím se vlastně Okno spustilo? Co jste tam vy dva dělali?"

Rozhořčeně se na mě podíval.

"Líbali jste se? Víc než to?" naléhal jsem. "Snad jste -"

"Jsi nechutný," řekla mi Denisa,

"Snažím se zjistit, jak k tomu došlo."

"Ona umře," prohlásil Danny.

"Ve městě se o ni možná postarají," řekl jsem. "Třeba budou dokonce znát způsob, jak ji vrátit."

"Rozbitým Oknem?" namítla Denisa.

"A co ty ostatní They," zeptal se můj syn.

"Třeba jsou to jenom přízraky. Jak by se z jedné osoby mohly stát tři?"

"Tak mě napadá, že Bohu se takový kousek jednou povedl," řekla Denisa. "Svatá Trojice, ne?"

Usmál jsem se. "Budeme to muset ohlásit."

"A proč by nám to měl někdo věřit?" kontrovala.

"Ohlásit to musíme, protože chudák Thea je pryč. A taky proto, že jsme viděli jinou civilizaci - ke které nás Okna mohou dopravit!"

"Kde máš důkaz?"

"Když všichni odpřísáhneme, že jsme nic neviděli -"

Denisa pokynula ke dvěma zbývajícím Oknům. "Zbytek důkazu právě odchází."

"Určitě se vrátí, když nenajde -"

"Já bych se nevrátil," řekl Danny. "Šel bych prostě pořád dál."

Zaúpěl jsem. Kdyby mě bývalo napadlo doběhnout pro fotoaparát. Ted' už bylo pozdě. Thea zmizela za dunou. V savaně v dálce, zpola zakrytá trávou, vypadala jako kterýkoli jiný tvor.

Danny začal brečet a pak klít. Denisa předvedla dokonalou ukázkou utěšování. Mně Danny ani nedovolil, abych se o utěšování pokusil.

"Poslyšte," promluvil jsem nakonec. "Už je pryč, sakra! Nemůžeme se přece tvářit, že Thea od nás odešla a někdo ji unesl. Musíme říct jejím rodičům pravdu. Musíme to ohlásit na policii. Musíme se zachovat čestně."

Byla to pravda a Danny s Denisou to zanedlouho museli sami uznat.

A tak jsme se přiznali, byť ne k nějakému zločinu. Přijeli rodiče. Přijela policie. Přijeli vládní vědci a odvezli rozbité Okno i dvě zbylá ke zkoumání. Dorazili novináři a fotoreportéři; a odjeli.

Po nich, o pár dnů později, přijela Donna-Jean Scottová. V první chvíli jsem byl tak zmatený, že jsem si myslel, že speciálně kvůli tomu přiletěla z Marsu.

"Miláčku," řekla mi na dvorku bez Oken, "cítím s tebou. Musela jsem přijet, protože v jistém smyslu jsem vašemu Oknu požehnala. Řekneš mi do nejmenšího detailu, co se stalo?"

Pochopil jsem, že to není soukromá návštěva. Přesto jsem jí celou událost co nejpodrobněji popsal, včetně toho, jak jsem nezavolal Theino jméno. Žena z Marsu by snad mohla pochopit můj pocit samoty.

Určitě jsem ztratil Denisu, což zřejmě nebyla žádná pohroma. Ale ztratil jsem také Dannyho, přestože v domě dosud bydlel.

"Skoro mě to svádí ke spekulacím," začala D-J, "že Okno může spustit vybuzený - třeba erotický? - stav mysli -"

"Danny odtamtud vypadl rychle," přerušil jsem ji. "A byl oblečený."

"Nevadí. To nebrání vzrušení. Faktem je, že to cizí město bylo vidět už tehdy, když ti dva lezli dovnitř. Bylo to tak nebo ne?"

"Zvenčí byla vidět tundra."

"Víš určitě, že to město červů bylo ještě předtím vidět *uvnitř*? Je to důležité. Jestli ne, možná je tam dostalo vzrušení těch dětí a zároveň to odneslo Theu."

"Danny se se mnou moc nebaví, jak už jsem ti řekl. Ale ti vyšetřovatelé se vyptávali dost."

"Vím. A tímhle základním momentem se nikdo nezabýval. Protože se to všechno seběhlo strašně rychle. Ráda bych si s Darmým promluvila, jestli můžu."

"Jen běž. Tebe uznává. Je nahoře, přemýšlí."

D-J sešla z Dannyho pokoje o dvacet minut později.

"Žebřík stál naproti savaně. To je všechno, co viděl, když lezl dolů. Přiznává, že byl sexuálně vzrušený a zároveň si připadal odvážný. Thea se právě obracela. Dostali se těsně k sobě. Danny ještě stál na poslední příčce. Pohladil jí zadek a najednou se zablesklo. Ona vykřikla. Podíval se a spatřil město. Vzápětí se dostavil pocit, jako by

se něco řítilo. A ona zmizela v Oknech."

"Kdyby Danny sestoupil z žebříku, tak jsem mohl přijít i o něj?"

"Možná ano. Podle mého názoru je to opakovatelný experiment."

"Jak to chceš provést? Okno je rozbité."

"Najdi si jinou čerstvě dozrálou triádu. Nedívej se, co ukazuje poslední Okno - to, které neuvidíš. Vlez dovnitř s někým, kdo tě vzrušuje. Pomazlete se a otočte se. Možná tam probleskne cizí město a unese vás. Možná nějaký jiný civilizovaný cíl."

"Plus dva další, kde může člověk do smrti bloumat. To má být dopravní prostředek? Vždyť je to šílené."

"Ale funguje to. Přeprogramuje. Nemyslím si, že v Oknech je předem naprogramovaný kvadrilion obrazů. Podle mě naskakuje obraz v každém novém Okně náhodně, s přičiněním nějakého vzdáleného dění. A vždy je to planeta nebo měsíc, ne? Nikdy prázdný vesmír. Třeba může mysl ve vybuzeném stavu nasměrovat náhodné vybírání na svět, kde jsou také myslící bytosti."

"A na dva další. Kdo by do takového experimentu šel?"

"Já. Už jsem byla na Marsu. Docela ráda bych navštívila soustavu nějaké jiné hvězdy - a je mi jedno, jak to dopadne."

Podle mých představ je k tomu třeba partner se silným emocionálním nábojem. Pokud možno takový, který je k Oknům vázán silným citovým poutem."

"Danny!"

"Ty, příteli. Mám tě přečteného. Jsi nabitý vinou, sebepohrdáním, samotou a chtíčem."

"Nemusíš mi tolik lichotit, Donno-Jean."

Její tvář se roztáhla do úsměvu. "Když se člověk dva roky mačká v plechovce s deseti dalšími lidmi, docela dobře se naučí číst, co v nich je, a přijímat to s láskou. Jinak by nikdo nepřežil."

"To, co tu navrhuješ, zrovna moc nezní jako strategie pro přežití."

"Je čas přežívat a čas skládat oběti. A riskovat. Čas pod nebesy. Jak chceš čelit Dannyho pohrdání a hněvu, když se nepokusíš vydat za jeho děvčetem?"

"Chceš říct, že dva roky v plechovce udělají z člověka experta na mačkání těch pravých knoflíků emocí?"

"Možná."

"Kde by se ten tvůj experiment měl konat?"

"Proč ne u Sama Jakobse? Odjíždí na služební cestu. Zasadíme nové Okno a necháme je vyrůst."

"My?"

"Já a pár přátel. Byla bych ráda, kdyby tvůj syn byl při tom."

"Aby viděl, jak odcházím do mimozemské divočiny?"

"Aby mohl svého starouška zase jednou obdivovat."

V noci před plánovaným experimentem ke mně Donna-Jean přijela na večeri ve dvou. Skoro mě svedla, ale neudělala to. Bylo to zařízené tak, aby Danny byl na noc pryč, již u Sama Jakobse. D-J schválně vybičovala mou touhu k vrcholu, a pak mě tam nechala v troskách. Ukázala se mi a odepřela se mi. Kdybych byl pračlověk, sáhl bych po kyji. Jenže pralidé nejsme, že ano.

"To je vyložené zneužívání," stěžoval jsem si, tak tak při smyslech (tou dobou již byla skoro nahá). "Nestoudně mne zneužíváš."

"Kdo koho zneužívá, miláčku?" předla.

"Ty zneužíváš mě. Tví šéfové zneužívají tebe."

"Zvyšuji tvůj náboj, miláčku, a to je potřeba. Zrovna ty máš co mluvit o

zneužívání, se svými rusalcími sprchami, umývadly s nahotinkami a zvířecími vanami."

"Přiznávám vinu," úpěl jsem.

"Taky zvětšuješ náboj viny."

"Jste pozoruhodná dáma, Geoložko Specialistko. Začínám vás milovat."

"To není pravda. Ale klidně si to představuj."

Tu noc mi trvalo dlouho, než jsem usnul (sám).

Nově dokončená triáda vyrostla v zahrádce za domem, obehnané vysokou cihlovou zdí. Zákrsky vyrůstaly z dřevěných květináčů a celé to nebylo nepodobné dvorku s trávnikem u mě doma. Vedle triády stály mé vlastní štafle, po ruce byl stejný aluminiový žebřík - žádné zbytečné výdaje. Známi D-J, specialisté, rozvěsili videokamery, aby zaznamenávaly dění uvnitř triády a obraz posledního Okna. Dosud však nikdo nevěděl, co - pokud vůbec něco - šesté Okno ukazuje. Nikdo nešmíroval, aby vědomí pozorovatele nezasáhlo funkce Okna předčasně; proto ani kamery nikdo nesledoval.

Na vnější straně byl nepozemský močál zamořený hmyzem, žlutá, příbojem bičovaná pláž s kokosovými palmami v pozadí a planina bublajícího bahna.

Na videu mi ukázali první dva vnitřní obrazy. Viděl jsem cizí les s rýhovanými, sudovitými stromy, z nichž vyrůstaly obrovské slunečnickové listy a houpající se žluté plody; půdu pokrývalo sametové, nachové chmýří. Viděl jsem také svažující se skalnatý terén s několika tuhými rostlinami připomínajícími koral vytvarovaný jako jelení paroží.

Kolegové D-J, kteří se k věci stavěli váhavě, zůstávali v domě, aby nám nebyli na očích; a Danny byl s nimi.

Obě vnitřní krajiny působily dojmem, že by se tam dalo přežít, přinejmenším chvíli. Kdyby jeden z pohledů ukazoval měsíc bez atmosféry nebo rozteklou lávu, pravděpodobně bychom do toho nešli.

Začalo to tím, že jsem Dannymu v domě řekl: "Jdu hledat Theu, Danny." Pak jsem vyšel ven, kde mě dlouze políbila Donna-Jean. Oba nás vystrojili do pevných bot, tuhých kalhot a vodotěsné blůzy, která měla nespočet kapes napěchovaných věcmi nezbytnými pro přežití, včetně malých ale výkonných radiostanic a pistolí pro každého. Oba jsme měli sluneční brýle Reactolit. To vše zásluhou Donnina týmu. Byl to materiál, který zbyl v návratové lodi z Marsu - vybavení pro případ, že by Venturer 2 přistál v Amazonii nebo v Arktidě. Připadal jsem si směšně, když jsem stál na té zahrádce takto vystrojený.

"Fajn, jdeme na to. Chyt' mě, jestli můžeš." D-J lezla. Já šplhal za ní a strkal žebřík výš, aby ho mohla dostat přes vršek a spustit dolů. Když žebřík pevně stavěla, i když slézala dolů, dávala si dobrý pozor, aby ani pohledem nezavadila o obraz, který byl dosud neznámý. Domluvili jsme se, že budeme stát otočení k tomu lesu sudů, dokud ji nepohladím a oba se neobrátime.

"Tak pojď," zvolala tiše. "Voda je dobrá."

Začal jsem slézat dolů. Pět posledních příček. Čtyři. Tři. Už teď jsem byl na ni natlačený. Její prsa mi tlačila na stehna, na záda. Dvě.

Jednou nohou na zemi. Na hlíně Země.

"Fajn, řekl jsem.

"Oběma nohama, fešáku."

"Oběma," potvrdil jsem

"Pusť se žebříku. Oba se otočíme a ty se se mnou pomazlíš."

Dva výzkumníci, oblečení jako maskary, *napěchovaní* v těsném skleněném výtahu... byla to absurdní situace, ale čert to vem, byl jsem vzrušený.

"Až napočítám do šesti. Jestli náhodou nevíš, latinsky je to sex."

"Ó, vskutku směšné."

"Raz. Dva. Tři. Čtyři. Pět. Sex."

Oba jsme se k sobě přitiskli a já položil ruku na její blůzu tam, kde měla řadra.

"Cílové" okno bylo prázdné - ale jen okamžik. Najednou se zablesklo a spatřili jsme...

K našemu údivu funguje rádiové spojení přes Okno bez nejmenších problémů, pokud jsou na obou stranách radiostanice.

Dvě jsou v té skalnaté krajině.

Dvě další - *naše* - radiostanice jsou v tom cizím lese.

A dvě jsou u mimozemské civilizace, ke které "úspěšně" dorazila Donna-Jean Scottová a já. (Plus ta zbývající, kterou má tým u Sama Jakobse.)

Můžeme se bavit mezi sebou a s těmi doma na Zemi.

Naši triumfující dvojníci v civilizovaném světě mají o čem vyprávět: o jiskřivém městě, v němž se ocitli, a o jeho z ještěrek vzešlých obyvatelích, kteří je neroztrhali na kusy; naopak, ukázalo se, že jsou pohostinní a zvědaví. Ti dva se již dokonce učí, jak se s domorodci domluvit.

Další naši dvojníci vytrvale scházejí po nekonečném skalnatém svahu a marně doufají, že někde najdou méně bezútěšné místo. Ale aspoň je tam chladno, přestože je spalují pronikavé paprsky bílého slunce.

A my? Již několik dnů jdeme lesem sudovitých stromů a dohadujeme se, za jak dlouho bychom se měli napít z potoka, zkusit sníst plod, nebo dokonce zastřelit jednoho z miniaturních strakatých "medvědů" a okusit maso.

Je to zvláštní pocit, mluvit sám se sebou rádiem a poslouchat své odpovědi.

"Hej, Donno ze skal," říká má Dý-Džejka. "Ahoj, zlato, víš, že jsi teď skalní Madonna?"

"Když nic jiného, je to tu lepší než na Marsu," přichází vyprahlá odpověď. "Ne o moc. O trochu. A je to pořád s kopce."

"Zítra ráno ochutnáme sudohrušku. Jeden z nás. Jedno který. Jestli se jeden z nás otráví, ten druhý to má stejně spočítané."

"My zdejší potravu jíst můžeme," ozývá se D-Jean z města ještěrek.

"Někdo má prostě štěstí," poznamenává má Dý-Džejka.

Já se se svými dvojníky tolik nebavím. Nesnesu zvuk vlastního hlasu.

Je večer pod slunečníky. Nachové chmýří pod nohama je měkké. Je čas uložit se na noc. Uděláme oheň z kůry a větví sudovníků, přestože jsme na žádnou stopu po dravcích nenarazili. Nějací by tu měli být, jinak by medvídci zaplavili celý les. Ale třeba se jich moc nerodí.

"Nezůstaneme tady, Dý-Džejko?"

"Jo. Padla, na Zemi a všude. Jde se na třísky."

Později, když sedíme ve tmě u ohně a posloucháme vzdálené skřehotání a cvrlikání - žádné nezní vysloveně hroživě - ozývá se rádio.

"Tady Země. Posloucháte všichni?"

Dý-Džejka a její dvojnice potvrzují.

"Na zaklade fungování rádiového spojení jsme dospěli k závěru, že Okna asi opravdu budou nějakým přepravním prostředkem. Jsou něco jako galaktický telefonní seznam. To, co jsme s nimi dosud dělali, asi není úplně v pořádku - myslím tím jejich množování do miliónů. Také mají určitě sloužit k přenosu materiálu a ne

osob. Kvůli tomu ztrojení, ne? Musí existovat způsob, jak je uvést do chodu bez posílání lidí. Začínáme na tom pracovat. Možná kdyby se nám podařilo poslat jedno Okno druhým, dostali bychom obousměrný průchod. *Zatím* nevíme, jak dostat Okno do triády... ale jestli tam vydržíte dost dlouho, je tu naděje, že vás odtamtud vytáhneme."

"A vytáhnete nás ve třech provedeních?" ptá se Donna ze skal.

"Jo, to se musí také zvážit. Třeba byste všichni zase nějak splynuli. Možná dochází ke ztrojení proto, že jednotlivé exempláře se dopravují různými cestami a na místě určení se znovu spojí - něco jako bezpečnostní opatření, kvůli ztrátě signálu."

"Já osobně nijak nespěchám," přidává se můj dvojník z Ještěrkova. "Chtěl bych vědět, jestli naše hostitele zaujmou některé z mých nových interiérových návrhů. Chápu, že pro D-Jean a mě v těch skalách je to těžké -"

"Ona to není žádná legrace," říká ta druhá Donna. "Čtyři, pět dní a je po nás. Pokud se nestane zázrak."

"A tady v lese prostě nevíme," ozývá se má Dý-Džejka. "Jestli se tu budeme moci živit a neotrávíme se, můžeme podle mě vydržet dlouho."

Hlas svého dvojníka poslouchám s nedůvěrou. Jsem to já - a přitom to nejsem já. Je pro mě těžké smířit se s tím, že existuji ještě někde jinde, a že ta druhá osoba jsem já. A že on je přesvědčený, že je tím pravým já. A samozřejmě je. Dovedou-li Okna dělat kopie lidí, znamená to, že lidé nejsou víc než komplikované biologické *stroje*? Snad je marné pokračovat v úvahách tímto směrem.

Je to zvláštní, ale to, co teď cítím, není marnost, i když uznávám, že můj dvojník na skalnatém srázu to jako beznadějnou marnost může brát. Sedím tu v záři ohně pod nepozemskými stromy a konečně mám pocit jakési neobyčejné spokojenosti. Konečně jsem se někam dostal, přestože nevím kam. A dokonce jsem našel někoho, kdo je mi opravdu blízký.

Objímám Dý-Džejku a ona se ke mně tulí. "Pomilujeme se," navrhuji.

"Jasně," souhlasí.

Dnes jsme došli na okraj lesa. Jíme zdejší hrušky a nic nám z nich není. Před námi, za mělkou řekou, se táhne modrá pastvina a na ní jsou sem tam remízky deštníkovitých stromů. A je tam jakási chatrná vesnice nebo tábor. Strakatí obyvatelé mají dvě nohy, dvě ruce a vyboulené, chundelaté hlavy. Díváme se na ně dalekohledem.

"Vypadají dost primitivně," šeptá Dý-Džejka.

"Třeba dřív tak primitivní nebyli. A možná se mnoho Oken rozostřílo, jestli byla první postavena před miliónem let nebo bůhví kdy. A možná se změnilo podnebí. Vyrostly lesy. Posunuly se pouště. Zvedly se hory. Možná se Okna dají krajinou posunout k dobrému cíli, jenže my nevíme jak."

"Před milionem let mohli být tihle vesničané ještě zvířata."

"Mohli mít vyspělejší příbuzné tisíc mil odtud."

"Ve srovnání se zvířaty vypadají inteligentně. Máme vůbec co ztratit? Zkusíme to s nimi?"

"Můžeme ztratit sebe, Dý-Džejko. I když musím říct, že si vůbec nepřipadám ztraceně. Už ne."

Vstupujeme do vody a brodíme se na druhý břeh.